

לקורי העברית בימים של למידה מקרוב ומרחוק

14 במרץ 2021
א' בניסן תשפ"א

הפיקוח על העברית
בקדם יסודי וביסודי

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית, אגף שפות

שאלה למפמ"רית

מה כדאי להדגיש בהוראת העברית עם החזרה לכיתות?

דליה הלוי דרזנר: לאחרונה מתעוררת תקווה שנוכל לשוב לבתי הספר ללמידה רצופה וסדורה יותר. חשוב לנצל ימים אלה של מפגש קרוב עם התלמידים ולחזק היבטים של החינוך הלשוני שנפגעו בשנה האחרונה. התבוננו על התכנים והמיומנויות שלמדתם במהלך השנה. האם התלמידים כתבו במידה שמניחה את דעתכם? האם הצלחתם לקיים עמם דיאלוג ולהציע משוב מקדם? האם התלמידים קראו מספיק יצירות ספרות? האם הספקתם להאזין לקריאה של כל תלמיד ולאפשר לו את זמן המורה הדרוש לקידומו?

התשובות ודאי אינן אחידות, ולכן חשוב שכל מורה תבחר את הדגשים להוראה שחשובים בעיניה, ובלבד שהיד תהיה מונחת על הדופק, יתקיים מעקב אחר התקדמות התלמידים בכל מיומנויות השפה וינתן מקום ראוי לספרות. אל נא תשכחו את ספרי הלימוד ואת הכתיבה במחברות שאולי נותרו מאחור בלמידה בסביבה הדיגיטלית.

שימו לב – תוכן ומיומנות אפשר להשלים עם הזמן, אבל תחושות של כישלון, חרדה ותסכול קשה לתקן. הקפידו על אווירה מעודדת ותומכת ושימו לב לעורר רגשות חיוביים בלמידה.

אתם מוזמנים להרצאה של הגב' שירה בלייכר בעקבות מחקרה על רגשות בלמידה ועל הקשר שלהם להישגים, שתתקיים ביום רביעי ד' בניסן, 17.3.21, בשעה 20:00.

"טוסי, אמורי אשיג אטוסה, עכשו טוסי לך אל תוך העולם. קדימה, קדימה, טוסי על משהו נפלא, משהו מלהיב, משהו דהיר, משהו אהיב"
(מתוך: אמורי אשיג אטוסה, 1992, הוצ' פועלים)

נורית זרחי היא זוכת פרס ישראל בתחום הספרות והשירה לשנת תשפ"א. בחלק ניכר מיצירותיה ניתן למצוא מיזוג של דמיון, הומור ופיוטיות, המבטאים משאלות, חלומות ועצב, ומעוררים לתגובה רגשית. העלילה לעיתים עמומה ומותירה בידי הקוראים אפשרויות רבות לפרשנות.

קריאה ביצירותיה של זרחי מזמנת שיח רגשי וספרותי: **יש דימויים מעניינים?** עודדו את התלמידים להציע פרשנות אישית ולהסביר את עצמם. **היצירה מעוררת רגשות?** אפשרו לתלמידים ביטוי מילולי או יצירתי של מגוון תחושותיהם. **זיהיתם הומור?** שימו לב כיצד הצחוק ביצירה מהול לעיתים בעצב וטומן בחובו משמעויות נוספות.

רבות מיצירותיה של זרחי כלולות בתוכנית הלימודים (ראו [רשימת יצירות](#)). היעזרו בספרי הלימוד וביחידות ההוראה: [בילי, אסתר, דובים חתולים וציפור, וכיכר השמחה וכיכר העצב](#). ראו גם [שיעורים מצולמים](#) העוסקים ביצירותיה.

יחידות הוראה חדשות

לאחרונה עלו ב**מחולל ההוראה** שבמרחב הפדגוגי יחידות דיגיטליות חדשות בחינוך הלשוני, המתאימות להוראה מקרוב ומרחוק. ביחידות חומרי למידה עשירים ומהלכים דידקטיים מגוונים. המורים יכולים לבחור מתוך היחידות את מהלך ההוראה המתאים לכיתתם, להרחיב ולשנות אותו כפי הבנתם.

היחידות מכוונות לטיפול הלשוני וארבע מיומנויות השפה (קריאה, כתיבה, דיבור והאזנה), להרחבת ידע ולקידום מיומנויות לומד תוך שימת דגש על חווית למידה מהנה ומשמעותית ועל התאמה לשונות.

היחידות החדשות: [התבוננות בטבע עם המשוררת חיה שנהב](#) (כיתה ב') * [ג'ינג'י - מרים ילן שטקליס](#) (כיתות ג'-ד') * העברית המתחדשת: [חלק א' וחלק ב'](#) (כיתה ד') * [ממטרד למשאב](#) (כיתות ה'-ו') * [כיכר השמחה וכיכר העצב – מאת נורית זרחי](#) (כיתות ה'-ו').

ושאינו יודע לקרוא – את פתח לו!

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות? שבכל הלילות ילדים המתקשים בקריאה אינם מחויבים לחשוף בפומבי את הקושי שלהם, הלילה הזה - כולו קריאה חושפנית. נוכל לשער בנפשנו אילו מחשבות ורגשות מתעוררים בקרב ילדים אלה כאשר מגיע תורם לקרוא בהגדה בפני כל המסובים.

מה נוכל לעשות כדי להפוך את החוויה לנעימה ואולי אפילו מרוממת ומחזקת?

בתיאום עם ההורים, בחרו עם הילדים קטע או שניים, רצוי מתחילת ההגדה, ולמדו אותם להבין את תוכנו ולקרוא אותו בצורה מדויקת ומוטעמת. אפשר לצייד את הילדים בהגדה שבה התאמנו כדי לחזק עוד יותר את בטחונם בקריאה.

[ראו המלצות להורים בעניין זה.](#)

פסח ואביב בחינוך הלשוני

יחידת ההוראה [מה נשתנה?](#) לכיתות ב'-ג' עוסקת בסיפור יציאת מצרים מנקודות המבט של החינוך הלשוני ושל תרבות יהודית-ישראלית. הילדים ילמדו את הטקסט "מה נשתנה?" מתוך ההגדה ויכירו מאפיינים של לשון חז"ל ומושגים הקשורים לחג. ביחידה גם קטעי מידע על החג ועל האביב, שיר ויצירות אמנות.

במרחב הפדגוגי תוכלו למצוא מגוון פעילויות לכיתות א'-ו', המשלבות מיומנויות אורייניות ועיסוק ביצירות ספרות, בהקשר של חג הפסח והאביב.

❖ [פסח בחינוך הלשוני](#)

❖ [פסח בספרות](#)